

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ УМАНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

НАУКОВА ПРОГРАМА

**«Теорія та практика особистісно-професійного розвитку
викладачів закладів вищої освіти»**

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки
галузі знань 01 Освіта

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Голова вченої ради _____
протокол № 3 від 28.09.2021 р.

Умань, 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
наукової програми

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	011 Освітні, педагогічні науки
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Науковий рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Доктор наук (другий науковий ступінь)

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-технічної ради Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № ___ від _____ 2021 р.)

_____ Т.Л. Годованюк

РЕКОМЕНДОВАНО

кафедрою педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Завідувач кафедри _____ О.М. Коберник

Консультант наукової програми

_____ О.М. Коберник

ПЕРЕДМОВА

Наукова програма підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, 01 Освіта розроблена консультантом Коберником О.М. доктором педагогічних наук, професором, завідувачем кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини відповідно до Закону України «Про вищу освіту», пунктів 9 та 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», пунктів 9 та 10 Положення про докторантуру Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 12 від 21 червня 2016 р.), Положення про наукові програми докторів наук Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 8 від 27.01.2020 р., наказ № 122 о/д від 07.02.2020 р.).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Гаврілова Л.Г. – кандидат наук з мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

2. Сопівник Р.В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

3. Вовк М.П. – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються.

I. Профіль наукової програми зі спеціальності

011 Освітні, педагогічні науки

1 – загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, факультет соціальної та психологічної освіти, кафедра педагогіки та освітнього менеджменту
Ступінь вищої освіти	Доктор наук (другий науковий ступінь)
Офіційна назва наукової програми	Наукова програма «Теорія та практика особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти»
Тип диплому та термін підготовки за науковою програмою	Диплом доктора наук, термін навчання 2 роки
Передумови	Наявність наукового ступеня доктора філософії або кандидата наук
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії наукової програми	3 01 вересня 2021 р. по 01 вересня 2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису наукової програми	http://vad.udpu.edu.ua
2 – Мета наукової програми	
Теоретично обґрунтувати систему особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти та експериментально підтвердити її ефективність.	
3 – Характеристика наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань: 01 Освіта Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки Наукова програма базується на обґрунтуванні дисертаційного дослідження та індивідуальному плані здобувача вищої освіти другого наукового ступеня (доктора наук). Об'єкт дослідження – процес професійного розвитку викладачів. Предмет дослідження – система особистісно-професійного розвитку викладачів закладу вищої освіти. Методи дослідження:

	<p>теоретичні – аналіз (ретроспективний, порівняльний) – для порівняння різних поглядів учених на досліджувану проблему, визначення напрямів дослідження та поняттєвокатегорійного апарату; моделювання (розроблення системи професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти (ЗВО)); класифікації та систематизації теоретичних даних (щодо показників та рівнів формування професійно-педагогічної компетентності викладачів ЗВО); прогнозування, логічне узагальнення (висновки та рекомендації щодо якісного функціонування системи професійного розвитку викладачів ЗВО);</p> <p>емпіричні – вивчення зарубіжного досвіду системи професійного розвитку викладачів ЗВО; експертні оцінки, спостереження, психолого-педагогічної бесіди, анкетування – для визначення рівня сформованості професійно-педагогічної компетентності викладачів вищої школи; педагогічний експеримент (констатувальний і формувальний етапи) – з метою перевірки ефективності системи професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти; кількісний і якісний аналіз емпіричних даних здійснювався з використанням методів математичної статистики (групування, таблиці, рисунки, діаграми).</p>
Орієнтація наукової програми	Наукова програма орієнтована на процес професійного розвитку викладачів.
Основний фокус наукової програми	Основний фокус наукової програми полягає в тому, що процес професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти набуває ефективності, якщо він здійснюється відповідно до науково обґрунтованої системи особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти та враховуються організаційно-педагогічні умови професійного розвитку викладачів у процесі їх професійної діяльності.
Особливості наукової програми	Особливості наукової програми полягають у тому, що буде визначено й обґрунтовано систему особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти; обґрунтовано

	<p>організаційно-педагогічні умови професійного розвитку викладачів у процесі їх професійної діяльності, та розроблено модель системи особистісно-професійного розвитку викладачів закладу вищої освіти; уточнено сутність і структурні компоненти особистісно-професійного розвитку викладачів; критерії; показники та рівні особистісно-професійного розвитку викладачів закладу вищої освіти; визначено критерії, показники та рівні особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти; набудуть подальшого розвитку технології особистісно-професійного розвитку викладачів вищої школи; дістануть подальшого вдосконалення зміст, форми й методи особистісно-професійного розвитку викладачів вищої школи.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	<p>По закінченню програми здобувач може працювати на посаді науково-педагогічних працівників (доцента, професора) наукового співробітника тощо.</p>
5 – Програмні компетентності	
<p>Інтегральна компетентність. Здатність особи визначати та розв'язувати соціально значущі системні проблеми у галузі освіти, які є ключовими для забезпечення стійкого розвитку та вимагають створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій.</p> <p>Загальні компетентності.</p> <p>ЗК.01 Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.</p> <p>ЗК.02 Володіння спеціалізованими вміннями/навичками і методами, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.</p> <p>ЗК.03 Уміння започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного наукового дослідження з дотримання належної академічної доброчесності.</p> <p>ЗК.04 Навички критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей.</p> <p>ЗК.05 Здатність спілкуватись з науковою спільнотою з метою презентації результатів наукових досліджень та їх оприлюднення державною, англійською та/або іншою іноземною мовою.</p> <p>ЗК.06 Здатність до особистісного і професійного розвитку.</p> <p>ЗК.07 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>	

ЗК.08 Здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності.
 ЗК.09 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ЗК.10 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності.

СК.01 Уміння аналізувати стан досліджуваної наукової проблеми.

СК.02 Здатність до пошуку, обробки, аналізу та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових досліджень в освітній сфері.

СК.03 Уміння обґрунтувати систему особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти.

СК.04 Здатність здійснити поняттєво-категоріальний аналіз проблеми дослідження.

СК.05 Уміння з'ясувати специфіку особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти у вітчизняній та зарубіжній освітній практиці.

СК.06 Здатність обґрунтовано обирати та використовувати методи та інструменти наукових досліджень в освітній сфері із використанням новітніх прикладних програм, комп'ютерних систем та мереж, програмних продуктів у процесі створення нових знань.

СК.07 Здатність розробити модель системи особистісно-професійного розвитку викладачів закладу вищої освіти.

СК.08 Уміння визначити та експериментально перевірити організаційно-педагогічні умови професійного розвитку викладачів у процесі їх професійної діяльності, і визначити критерії, показники та рівні особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти.

6 – Програмні результати навчання

ПРН.01 Уміти використовувати в освітній діяльності сучасні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології, які сприяють ефективній комунікації в освітньому середовищі, прогресу у досягненні результатів навчання та підвищенню якості освітньої діяльності в цілому.

ПРН.02 Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі освіти.

ПРН.03 Вміти планувати, реалізувати та коригувати послідовність наукового дослідження з дотримання належної академічної доброчесності.

ПРН.04 Здійснювати вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому.

ПРН.05 Демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, постійну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ПРН.06 З'ясувати сутність понятійно-категоріального апарату дослідження.

ПРН.07	Визначити методологічні засади особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти.
ПРН.08	Визначити критерії, показники та рівні особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти.
ПРН.09	Обґрунтувати систему особистісно-професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти.
ПРН.10	Визначити та експериментально перевірити організаційно-педагогічні умови професійного розвитку викладачів у процесі їх професійної діяльності.
ПРН.11	Розробити модель системи особистісно-професійного розвитку викладачів закладу вищої освіти.
ПРН.12	Визначити та вирішувати педагогічно значущі системні проблеми у галузі вищої освіти, які є ключовими для забезпечення стійкого розвитку та вимагають створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій.

7 – Ресурсне забезпечення реалізації наукової програми

Кадрове забезпечення	Керівник наукової програми / консультант – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Олександр Миколайович Коберник
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідницької роботи здобувачів відбувається в Уманському державному педагогічному університеті та в інших закладах вищої педагогічної освіти України.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Наукова програма підготовки доктора наук буде опублікована і розміщена на веб-сайті Університету у профілі науково-педагогічного працівника Коломієць Н.А. Підтримку навчальної діяльності та управління освітнім та науковим процесом в інформаційному середовищі Університету забезпечують сайти: - електронний архів навчальних, наукових та навчально-методичних матеріалів https://library.udpu.edu.ua , до яких увійшли оцифровані підручники, посібники, навчально-методичні матеріали, електронні копії наукових статей працівників університету; матеріали конференцій, які проводилися в університеті, автореферати дисертацій, захищених в

	<p>Університеті, методичні матеріали на підтримку навчального процесу, патенти.</p> <p>Відкрито доступ наукометричних баз даних Web of Science та SCOPUS видавництва Elsevier, що надають користувачам можливість отримати результати тематичного пошуку, відслідкувати свій рейтинг.</p> <p>Бібліотечний фонд університету багатогалузевий, нараховує 417 446 примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, зокрема рідкісних видань, спец, видів науково-технічної літератури і документів, авторефератів дисертацій, дисертацій. Бібліотека щороку здійснює переплату 202 назв методичних, наукових, фахових періодичних видань. В структурі бібліотеки наявні 6 читальних залів на 45 посадкових місць. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт Університету: https://library.udpu.edu.ua.</p>
--	---

8 – Апробація результатів наукового дослідження

Апробація результатів наукового дослідження здійснюватиметься у доповідях на міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових конференціях і семінарах, підчас стажування у провідних закордонних та вітчизняних університетах (наукових установах), засіданнях кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Науково-методичного центру професійного розвитку викладачів при Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

II. Атестація здобувачів вищої освіти

Атестація особи, яка здобуває ступінь доктора наук, здійснюється вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації.

Керівник наукової програми _____ Коберник О.М.

Програма схвалена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № __ від _____ 2021 р.).

Завідувач кафедри _____ Коберник О.М.

Програму затверджено вченою радою факультету соціально-психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № __ від _____ 2021 р.).

Голова ради факультету _____ Кравченко О.О.

Наукову програму рекомендовано до впровадження вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № __ від _____ 2021 р.).

Учений секретар університету _____ Шуляк С.А.